

"DEN DIKKEN EIK" of "DE JONKVROUW"

door Etienne BORREMANS

Waar zijn ze heen? De kantnijverheid, de stekjes- en sigarenfabrieken, Dendria en Concordia, de weverijen De Smet en Flamant? De kiosk, de dierkost en de pijntoren? De dikke eik en de wereldsigaar? De viggenmarkt, de koemarkt, de paardenmarkt, de botermarkt? De cavalcade, de processies? Moet er nog zand zijn?

Vandaag zou de *Jonkvrouw* ten minste zesmaal eeuweling zijn geweest...

Precies honderd jaar geleden schreven F. de Potter en J. Broeckaert¹: "*Wie van elders naar hier zijne schreden richt, vergete niet een wonder te gaan zien, hetwelk ongetwijfeld in gansch Vlaanderen zijne weergade niet heeft. Wij bedoelen eenen prachtigen, reusachtigen eik, de Jonkvrouw geheeten, en ter wijk Atembeke het Raspaillebosch versierende. (...). Ter hoogte van twee meters boven den grond heeft de stam 4 meters 82 centimeters omtrek, en hij is tot aan de kruin, ter lengte van 16 meters, van nagenoeg gelijke dikte, zonder dat men er eenigen knoop aan bemerkt. Uit den stam spruit een bosch van uitgebreide takken, op hunne beurt schier aan honderdjarige eik gelijk. (...). Dit wonder der natuur, die weergaloos heerlijke Jonkvrouw moet minstens 500 jaar oud zijn en zal mogelijk nog wel verscheidene eeuwen trotseren, indien hij voort gespaard blijft van de bijl, welke in deze vroeger zoo rijk beboschte streek reeds zulke groote brokken van het Raspaillewoud heeft neergehakt. Ter eere van de deigenaars moeten wij zeggen dat meer dan eens er aanzienlijke sommen voor geboden zijn, maar dat de heeren de Loose, de Kerckhove-de Loose, de Kerckhove-de Limon en thans dezer kinderen alle aanbiedingen van de hand hebben gewezen, geenszins geneigd om den koning hunner bosschen te zien verdwijnen".*

Maar nauwelijks een halve eeuw later was het zover!

Onvoorstelbaar! In 1947 wordt *den dikken eik* omvergehakt.

Een monument, een attractie -meer dan vijf eeuwen gespaard, gekoesterd, in ere gehouden- gaat zonder enig protest tegen de grond. Ging het hier om puur winstbejag of hebben andere factoren een rol gespeeld?

In 1947, twee jaren na Wereldoorlog II, kennen we nog rantsoeneringszegels en compensatiebonnen. Gedurende de oorlog gingen alle uitgaven naar levensmiddelen want het kwam erop aan te overleven. Niet te verwonderen dat de meubelindustrie twee jaar na de oorlog een grote heropleving kende. Daar de import van uitheems hout nog onbestaande was, ging men op zoek naar inlandse grondstof. En precies dit wordt *den dikken eik* fataal: voor 4500 frank wordt de statige, reusachtige enig in België prachtige eik verkocht aan een Mechels meubelbedrijf...

¹ F. DE POTTER en J. BROECKAERT, *Geschiedenis van de gemeenten van Oost-Vlaanderen*, Gent, 1899, dl.6, Onkerzele, p.2-4.